

אגף של"ח
ידיעת הארץ

מנהל ביה"ס שלום רב,

בחוברת שלפניך מוצגת התפיסה החינוכית של **אגף של"ח ידיעת הארץ** תכניות של"ח ומבנה הפעילות המחייב.

האגף מפעיל תכנית חינוכית להכרת הארץ ואהבת המולדת

מטרתה העיקרית של התוכנית החינוכית בלימודי השל"ח ידיעת הארץ היא: לחזק את אהבת הארץ ותחושת ההשתייכות אליה, להעמיק את הכרת נופיה, ערכי הטבע שלה, מורשתה ההיסטורית והתרבותית ולטפח את מחויבותם ואחריותם של בני הנוער לחברה, לסביבה ולנוף המולדת.

אופי הפעילות מאפשר לתלמידים לחוות, להתנסות, ולהתבונן ובעקבות כך לפתח עצמאות מחשבתית ומעשית, אחריות ומעורבות כלפי החברה הישראלית.

לפעילות של"ח ידיעת הארץ המתרחשת הן בכיתה והן בשדה נדרשת התארגנות מוסכמת של הנהלת בית הספר עם המפקח הממונה על פעילות השל"ח במחוז לפיתוחו המקצועי של המורה לשל"ח כמו גם להקצאת המשאבים הנדרשים לקיום הפעילות בהתאם לתכנית החינוכית.

אנו שמחים לבחירתך לצרף את בית ספרך למשפחת של"ח ידיעת הארץ, יחד אנו רואים עין בעין את נושא החינוך להכרת הארץ ואהבת מולדת כחלק חיוני לקידום בוגר מעורב, אחראי ותורם.

מאחל שיתוף פעולה מוצלח!

בברכה,

אלי שיש

מנהל אגף של"ח ידיעת הארץ

מה בתרמיל?

1. אגף של"ח וידיעת הארץ - חזון, ייעוד ומטרות 4
2. "דרך ארץ בדרכי הארץ" - התכנית החינוכית 5
 - שיבוץ המורה במערכת ופעילות השל"ח בבית הספר
 - המורה לשל"ח - הכשרה ופיתוח מקצועי
3. הפעילות החינוכית ערכית 11
 - השעה השבועית בשל"ח
 - היש"מ בשל"ח
 - גיחת מיומנויות של"ח
 - מסע משמעותי (ממ"ש)
 - מסע 'כוכב של"ח'.
4. המסעות לירושלים 13
 - נעלה לירושלים - חד יומי.
 - מסע על חומותיך - 4 ימים.
 - מסע 'בשבילי ירושלים' - יומיים ומעלה.
 - כנס ארצי לציון איחוד ירושלים - כ"ז אייר.
5. מסעות מעצבי זהות 15
 - מסע "בשבילי המקורות" בעקבות התנ"ך
 - מסע "מגלים את הארץ" - חפירות ארכיאולוגיות
 - מסע "בשביל הסנהדרין"
 - מסע "ללעו"ל - לעובדה ולשומרה"
 - "מסע ישראלי"
 - מסע "להכרת נופי הגליל והנגב".
 - מסע "מגלים עצמאות"

17	-----	מנהיגות מש"צים	.6
19	-----	תכניות ומפעלים ארציים ומחוזיים בשל"ח	.7
26	-----	תכנית הליבה להכרת הארץ ואהבתה מ'א' - יב'	.8
27	-----	טלפונים חשובים	.9
28	-----	טפסים חשובים לניהול עבודת המורה לשל"ח בבית הספר	.10
32	-----	סוף דבר	.11

אגף של"ח וידיעת הארץ

אגף של"ח (שדה, לאום, חברה) וידיעת הארץ פועל במסגרת מינהל חברה ונוער, שהוא בית היוצר לחינוך חברתי-ערכי במשרד החינוך. ההתמחות הספציפית של אגף של"ח היא בקיום התהליכים החינוכיים בשיעורי למידה משמעותית בכיתה תוך שילוב סיורים ומסעות במרחבי השדה הפתוח. הפעילות המשלבת כיתה-שדה נועדה ליצירת מפגש חווייתי בלתי-אמצעי בין התלמיד לנופי הארץ, בהתאמה לכלל סוגי האוכלוסייה המרכיבה את הפסיפס החברתי של מדינת ישראל.

חזון של"ח וידיעת הארץ

- צוות של"ח (מורים ומש"צים כאחד) יובילו את מכלול התהליכים החינוכיים-ערכיים להכרת הארץ ואהבת המולדת ולחיזוק הזהות היהודית-ציונית, הישראלית-הומניסטית בכלל מערכת החינוך מכיתה א' ועד כיתה י"ב.
- ההתנסות החווייתית תוצב במוקד התהליך המתרחש במוסד החינוכי, בכיתה ובשדה, לטיפוח אחריות אזרחית-מוסרית ודמוקרטיה, מימוש עצמי, מעורבות חברתית ומחויבות לארץ ולמדינה.
- כל תלמיד ותלמידה ייקחו חלק בפעילות בשדה (סיורים, מסעות, גיחות וטוילים) להעמקת ההיכרות, חיזוק הקשר ותחושת ההשתייכות למדינת ישראל מעמקי הרגש והתודעה.

ייעוד של"ח

- לחזק בקרב בני הנוער את האהבה ותחושת ההשתייכות לארץ, לעם ולמדינה, לסייע ביצירת רקמת יחסים חיוביים בין היחיד לזולת, ולעודד נכונות למילוי חובות חברתיות ולאומיות.

מטרות

- לחזק בקרב בני הנוער את אהבת הארץ ומדינת ישראל ואת תחושת ההשתייכות אליה.
- להעמיק את הכרת נופי הארץ ואת ערכי הטבע שלה.
- להכיר את המורשת ההיסטורית והתרבותית, המפעל הציוני ותקומת מדינת ישראל.
- לטפח את מחויבותם ואחריותם של בני הנוער לחברה, לסביבה ולנוף המולדת.

'דרך ארץ בדרכי הארץ' - התכנית החינוכית

התכנית החינוכית ערכית משמשת אותנו ככלי לחינוך ערכי להכרת הארץ ואהבת המולדת ועידוד הנכונות למלא חובות חברתיות לאומיות מאז שהונחו יסודותיה לפני כשני עשורים. עם השנים הפכה התכנית לכלי העבודה המרכזי בידי צוות השל"ח מורים ומש"צים כאחד.

למידה מתוך התנסות מצמיחה את התלמידים ויוצרת מחויבות. תוצריה הם מוטיבציה (הנעה) לעשייה וללמידה המעניקות משמעות למשתתפים מתוך התגברות והצלחה בפעילות אל מול האתגר. המכלול מקנה לתלמידים המשתתפים בסדנאות (שיעורים ויש"מ) "שיעור לחיים", חוויה המאפשרת ללמוד מהתובנות בחיים (התופעה במציאות) על החיים (הוויה) בשביל החיים (העתיד). התכנית החינוכית ערכית "דרך ארץ בדרכי הארץ" ממוקדת בשדה וערך ה"אחריות" הוא תמצית המסר הערכי של התכנית, ולכן שזור הוא בכל שלביה והיבטיה, במטרה להצמיח אזרח מופ"ת (מעורב ואחראי, פעיל ותורם).

שיבוץ במערכת ופעילות השל"ח בבית הספר

1. הקצאת שעות: להעסקת מורי השל"ח בביה"ס עליך להקצות שעות מסל ביה"ס בתיאום עם פיקוח של"ח.
2. מורי השל"ח משתלמים, פועלים במסגרת המחוז ומסייעים לבתי ספר אחרים בפעילות השל"ח, לכן נדרשת התארגנות להפעלת התכנית בבית ספרך ע"פ ההנחיות הבאות:

הערות	שיבוץ במערכת והתנהלות	השעה השבועית (פרופיל שיעור של"ח וידיעת הארץ)
בשאר ימי השבוע יקיימו המורים ימי שדה מסעות וגיחות. (פירוט בתכנית החינוכית)	בימי א', ב' או ו' בלבד 5-8 ש"ש.	

הערות	שיבוץ במערכת והתנהלות	
<p>ישובצו בימים בהם מלמדים המורים בכיתות כך שבשאר ימי השבוע יתקיימו ימי שדה, מסעות וגיחות (על מנת לא לפגוע בשעות המערכת).</p> <p>(תשומת לבך, אגף של"ח וידה"א אינו יכול לממן שעות מילוי מקום) <u>רשימת נושאים לשעות שהייה ופרטניות</u></p> 	<p>בימי א', ב' או ו' בלבד</p>	<p>שעות שהייה והשעות הפרטניות <u>(הסכם אופק חדש למורי השל"ח)</u></p>
	<p>ידווחו ע"ג <u>טופס הדיווח</u> (בתוך התכנית החינוכית), לאישור המפקח הממונה על של"ח במחוז בהתאם לתכנית השנתית של צוות של"ח בבית הספר</p>	<p>18 שעות פעילות בית ספרית בכל מחצית</p>
<p>בין 4-6 ימי שדה בשנה</p>	<p>ישובץ במערכת עפ"י היקף משרתו של המורה. (עד 3 ימים בשבוע)</p>	<p>יום השדה המשימתי (יש"מ)</p>
	<p>בימים רביעי (חובה), בימים שלישי ו/ או חמישי</p>	<p>ימי היציאה לפעילות של"ח</p>

הערות	שיבוץ במערכת והתנהלות	
מורי השל"ח והמש"צים יובילו את פעילות השל"ח בכיתה ובשדה: בימי שדה, בגיחות ומסעות.	מורי השל"ח יפעלו בכל שנה להכשרת קבוצה חדשה של פשצ"ים (פרחי משצ"ים) בכיתות ח"ט' באמצעות המשצ"ים הבוגרים	מנהיגות משצ"ים
כלל המנהיגות הצעירה של של"ח לוקחת חלק במפעלים אלה.	הכשרה למש"צים - כנסי מנהיגות צעירה בזמן החופשות מהלימודים בהפעלת המחוז/ מטה	
יציאה של התלמידים לפעילות באחד ממרכזי הגיחות של של"ח. יומיים כולל לינה (סה"כ 36 שעות) את אתר הגיחות יש להזמין מראש בתאום עם מנהל אתר הגיחות במחוז.	פעילות שכבתית: הגיחה תעסוק בתחומים שונים כגון בניית מחנה, שדאות, הכרת הסביבה, מורשת קרב ובישול עצמאי.	הגיחה (פירוט בתכנית החינוכית)
עדיפות ללינת שטח, בישול עצמאי ומסלולי הליכה משמעותיים.	כיתות ח' - 3 ימים. כיתות ט' - 3 ימים ומעלה. כיתות י' - 3 ימים ומעלה.	מסע משמעותי(ממ"ש) מסע של"ח (הטיול השנתי)
	מורי של"ח ישולבו רק בתיאום ובאישור מוקדם מראש של הפיקוח על של"ח וידיעת הארץ	פעילות חוץ בית ספרית שאינה מטעם הפיקוח הפדגוגי על תחום של"ח וידיעת הארץ.
מפעלים ארציים/מחוזיים לדוגמה: של"ח בשביל ישראל, המסע לירושלים, נצר אחרון ועוד....	נציגות מביה"ס תשתתף בכל אירוע מחוזי או ארצי אשר יוחלט עליו ע"י הממונה על של"ח במחוז.	מפעלים ארציים ו/אזוריים

הערות	שיבוץ במערכת והתנהלות	
<p>אחת לחודש בימי ד' בשבוע יתקיימו ימי פיתוח מקצועי, ריענון והיערכות למורי השל"ח.</p>	<p>מורי השל"ח יגישו לממונה על של"ח ידיעת הארץ במחוז, תכנית הפעלה שנתית <u>חתומה ע"י מנהל בית הספר.</u></p>	<p>תכנית שנתית</p>
<p>יש לתכנן תקצוב לפעילות של"ח הכוללת ימי שדה וגיחה ומסעות / טיול שנתי</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. שכבת גיל בשנה ראשונה בתכנית 2. 3 ימי מסע שכבת גיל בשנה השנייה בתכנית 3-4 ימי מסע כוכב או נודד עם לינת שטח. 3. המסעות יתקיימו בחבלי הארץ בהתאם לתכנית הליבה. 4. מפעלים ארציים / או אזורים ביה"ס ישתתף בכל אירוע מחוזי או ארצי אשר יוחלט עליו ע"י הפיקוח על של"ח. מפעלים מחייבים: <ul style="list-style-type: none"> • של"ח בשביל ישראל • השתתפות ביום ירושלים מחייבת דמי הרשמה והשתתפות לתלמיד. 	<p>מורי השל"ח, בסיוע הנהלת בית הספר, יתכננו את תקצוב פעילות של"ח לשנה"ל, על בסיס תשלומי ההורים לטיול שנתי וכן 150 ₪ לפעילות של"ח.</p>	<p>תקצוב לפעילות של"ח לתשלומי ההורים. בהתאם להנחיות המתפרסמות ע"י משרד החינוך.</p>

המורה לשל"ח - הכשרה ופיתוח המקצועי

החל משנת הלימודים תשע"ז רפורמת אופק חדש חלה גם על מורי השל"ח. ככלל, עקרונות הפיתוח המקצועי של כלל עובדי ההוראה יחולו אף הם על מורי השל"ח ויחד עם זאת, בשל ייחודיות התפקיד והאחריות הרבה המוטלת עליהם בעבודה עם התלמידים בשטח, הוגדרו סעיפים ייחודיים למורי השל"ח שיפורטו להלן:

- הכשרה ייחודית הנפרשת לאורך שלוש השנים הראשונות לכניסתם לעבודה בהוראת השל"ח.
- הכשרה זו הינה חובה לקבלת רישיון לעסוק בהוראת השל"ח.
- שיתוף פעולה וגמישות מערכתית חשובה כדי לאפשר למורים החדשים לעמוד בדרישות

שנה	סוג ההכשרה	מועד	הערות
שנה הראשונה	הכשרה ייעודית וממוקדת לתפקיד - מורי של"ח וידיעת הארץ	מספר מפגשי היערכות במהלך אוגוסט.	2 - 3 ימים בודדים
		במהלך חודש ספטמבר אוקטובר .	משך ההכשרה שבועיים בתנאי פנימייה.
	הכרת צירי מסעות בשני חבלי ארץ	לפני חופשת חנוכה ופסח (במהלך שנת הלימודים) -	בכל שנה 2 צירי מסע מדבר יהודה גליל עליון
	סדנת סטאז' / ייעודית	לאורך כל השנה (פעם בשבועיים, לאחר שעות העבודה).	למורים חדשים במערכת בשנת ההתמחות.
	סדנת פרק השדה	מפגש חד יומי, אשר יתקיים באחריות הפיקוח על השל"ח במחוז.	למורים הפטורים מסטאז' ייעודי (מורים שהשתתפו בעבר בסדנת סטאז', מורים ותיקים במערכת שביצעו הסבה להוראת השל"ח).

שנה	סוג ההכשרה	מועד	הערות
שנה שניה ושלישית	הכרת צירי מסעות בשני חבלי ארץ	לפני חופשת חנכה ופסח במהלך שנת הלימודים	בכל שנה 2 צירי מסע

מועדים מדויקים יועברו לידיעתך מדי שנה עם פתיחת שנת הלימודים.

פיתוח מקצועי של המורה לשל"ח

ככלל **בחמש השנים הראשונות** לעבודת המורה בשל"ח, החל מהשנה הראשונה ועד השנה החמישית נדרש/ת לפיתוח מקצועי בהיקף של 60 שעות: 30 שעות חובה בפיתוח מקצועי בשל"ח וידיעת הארץ ו- 30 שעות בחירה בתכני השל"ח או השתלמות בית ספרית.

החל **מהשנה השישית** נדרש מהמורה לשל"ח להשתתף ב- 30 שעות פיתוח מקצועי בתחומי השל"ח, יתרת השעות תהיה בהתאם לצרכים האישיים, וצרכי המוסד החינוכי.

הפעילות החינוכית ערכית

הפעילות החינוכית
ערכית בתכנית "דרך
ארץ בדרכי הארץ"

הפעילות החינוכית ערכית בתכנית "דרך ארץ בדרכי הארץ", מופעלת בחטיבות הביניים ובחטיבות העליונות וכוללת סדרת "סדנאות שדה" המאוגדות סביב גורם מארגן שנתי על פי מערך ימי שדה מובנה המביא להיכרות שיטתית עם הארץ לאורכה ולרוחבה ובירושלים בירת ישראל.

• הסדנה כוללת 6-7 שעורים בכתה ויום שדה משימתי (יש"מ).

הסדנה	שנה א	שנה ב
1	תבנית נוף מולדת	ארץ ישראל כארץ מפגש
2	מכלול הנופאדם בא"י	מפגש טבע בארץ ישראל
3	ההר כערש האומה	מפגש תרבויות בארץ ישראל
4	המהפך הציוני במישור החוף	ירושלים - בירת ישראל
5	הבקע - גבול שלום מתפתח	אחריותנו על הארץ
6	סדנת - בחירה חופשית	
	סדנת מיומנויות השל"ח - הגיחה הגיחה מתקיימת בשליש הראשון של שנה"ל	מסע 'כוכב של"ח'

השעה השבועית בשל"ח

השעה השבועית בשל"ח מהווה אבן יסוד בבניית תכני הסדנה והמסר הערכי, והיא חוליה בשרשרת הבונה את הרצף החווייתי ערכי שעל המורה לבנות יחד עם תלמידיו. משאב הזמן העומד לרשות המורה: מפגש שבועי - 2 ש"ש, היש"מ, השעות הפרטניות, חלק משעות שהייה בהם ניתן לקיים פעילות ערה ומשמעותית ע"י תגבור הלמידה ההתנסות והעשייה הפרטנית עם מס' תלמידים מצומצם, כגון נציגות כיתה או שכבה, על ידי מתן משימות שונות ובמיוחד הנחיית מש"צים להפעלת הפש"צים.

היש"מ בשל"ח

היש"מ בשל"ח

היש"מ (יום שדה משימתי) הינו מסגרת הפעילות המשמעותית ביותר בעבודת מורה של"ח וידיעת הארץ, הן מבחינת הזמן המוקצה לו והן מבחינת המסגרת והפוטנציאל החינוכי הטמון בו. הפעילות מחוץ לכיתה מזמנת כר נרחב ללמידה חווייתית ולפעילות חברתית ערכית, כמו גם מפגש בלתי אמצעי עם -תופעות נופאדם במקום התרחשותן.

ייחודו של היש"מ בשל"ח, בשיטת פעולה המבוססת על **שמח"ת היש"מ**.

שמח"ת - ראשי תיבות של ארבעה מאפיינים באמצעותם פועל צוות השל"ח בשדה.

שיעור לחיים, מש"צים, חוליות משימה, תחרות

גיחת מיומנויות של"ח

הגיחה מגלמת את תמצית ההוויה של הפעילות האינטגרטיבית הייחודית של השל"ח וידיעת הארץ.

הגיחה היא התנסות מבוקרת של חיים בתנאי "אחרים" בשדה אשר מזמנת לתלמידים ולמורי השל"ח אפשרות ייחודית להביא לידי ביטוי את יכולותיהם במגוון הכישרונות, היכולות ותחומי העניין של כל אחד מהמשתתפים. זו חוויה שמאפשרת איזון בין הכישרים הרגשיים, המנטאליים והפיזיים של התלמידים בזירות פעולה שונות: בבית הספר בזמן הלימודים, בבית אחרי שעות הלימוד ובפעילות בשדה במשך לפחות יומיים (36 שעות) רצופים.

הפעילות מטפחת שיח בלתי אמצעי בין תלמידי שכבות הגיל בבית הספר ומעודדת שיתוף פעולה, עזרה הדדית וחילופי דעות המאפשרים למנהיגות הצעירה (המש"צים) ביטוי והובלה.

מסע משמעותי (ממ"ש)

מסע משמעותי

מסע משמעותי הוא מסע חווייתי מאתגר המשלב בתהליך את **חברת בית הספר** כדי להשפיע ולהעצים את תרבות הלמידה מתוך חוויית ההתנסות, על ידי הפיכת הטיול השנתי למסע משמעותי.

פרופיל המסע מציע היקף וסדר ביצוע לכלל מרכיבי הלמידה בבית הספר, לאור שיקולים חינוכיים. פרופיל המסע משמש שלד עבור כל השותפים לעיצוב המסע.

1. חברת בית הספר: מנהל בית הספר, רכזי שכבות, מחנכות, מורים מקצועיים, תלמידים, הורים וצוות מנהלה.

מרכיבי המסע המשמעותי:

- 1) **תכנון** - לתכנון המסע שותפים חברת בית הספר וספקי השירות לציאה למסע. המשתתפים מעצבים יחד את התהליך השלם.
- 2) **הכנה** - כלל המורים המקצועיים והמחנכים בשכבת הגיל המשתתף במסע ייקחו חלק וינחו את תלמידיהם באיתור חומר וידע רלוונטי להבנת התופעות וההתרחשויות.
- 3) **המפגש** - המפגש בשטח ההליכה במסלולים וההתבוננות בנוף 'מחישו הלכה למעשה את התופעות וההתרחשויות שנלמדו במפגש הבלתי אמצעי. האינטראקציה החברתית תעצים את החוויה ותאפשר למשתתפים גילוי עצמי וצמיחה אישית.
- 4) **סיכום ועיבוד** - העיבוד והסיכום מתקיים בשיח במעגל מסייע בגיבוש הדעה האישית בסביבת הדעות הקבוצתית 'אפשר תודעה חדשה - שינוי שיוביל להתמרה.
- 5) **מעשה** - ביטוי התנהגותי לתובנות האישיות של כל פרט מבין המשתתפים. בשלב זה מציב הפרט את התבטאויותיו במבחן המעשה במסגרת האחריות האישית אותה נטל על עצמו עם סיום התהליך.

מסע - 'כוכב של"ח'

כוכב של"ח הינו מסע הכולל את כל מאפייני הממ"ש, המבוסס על ניהול עצמאי מלא של צוות השל"ח (מורים ומש"צים כאחד). מסלולי הסיור במסע מתחילים או מסתיימים בחניון הלינה או בסמוך לו.

חניוני הלינה מותאמים לקליטת תלמידים בתנאי שדה משופרים, הכוללים גדר היקפית, משטחים להקמת אוהלים ולינה בשקי שינה, תאורה, שירותים, מטבח לבישול עצמי וחדרי לינה לצוות המחנכים.

ממ"ש בכוכב של"ח מקנה יתרונות חינוכיים רבים לטיולים השנתיים של בתי הספר, מביא למעורבות רבה של מורי בית הספר ותלמידיו ומקטין עלויות.

המסעות לירושלים

המסע לירושלים -
"נעלה לירושלים"

התוכנית "נעלה לירושלים"

תוכנית מובנית ללימוד, להכרה ולסיורים במסלולים שונים בירושלים. כל תלמיד ותלמידה בכל אחד משלבי החינוך יעלו לסייר בירושלים.

שכבה מטיילת: ה' או ו', ז' או ט', י' או י"א.

ימים: יום אחד

סיוע: השתתפות בחלק מעלות ההיסעים באמצעות ועדת טיולים מחוזית.

מסע "על חומותיך"

תכנית חינוכית ערכית לגיבוש הזהות הישראלית בקרב תלמידי כיתות י'. מסע משמעותי בדרך אל העיר המשלב לינה (ביום הראשון) בשדה ובאכסניות וסירים בעיר ירושלים ובאתריה. שיאו של התהליך החינוכי בטקס מרשים בו יחולקו תעודות זהות למשתתפים.

שכבה מטיילת: י'

ימים: 4 ימים (במקום הטיול השנתי)

סיוע: השתתפות בחלק מעלות המסע במסגרת תשלומי הורים מאושרים.

מסע "בשבילי ירושלים" לכתות ז-יב

המסע 'בשבילי ירושלים' מתקיים במהלך החודשים סיון אייר בהובלת מורי של"ח וידיעת הארץ, בתנאי שדה ששיאו בצעדות בירושלים. תינתן עדיפות לסיים את המסעות בעצרת נוער ממלכתית בברכת הסולטאן ביום ירושלים.

שכבה מטיילת: ז'-יב'

ימים: 3-4 ימים (במקום הטיול השנתי)

סיוע: השתתפות בחלק מעלות היסעים

'נעלה לירושלים' - הכנס הארצי לנוער לציון איחוד ירושלים

השתתפות ביה"ס בפעילות הינה חובה.

כנס ארצי לנוער בירושלים, לציון איחוד העיר מתקיים בכ"ז באייר ערב יום ירושלים. תלמידי השל"ח לומדים, מסיירים ומבקרים באתרים ברחבי העיר ירושלים (השתתפות של"ח הינה חובה). סיומו של היום בעצרת נוער מרכזית בהשתתפות שר החינוך ומנכ"ל משרד החינוך.

שכבה מטיילת: ז'-י'

ימים: יום אחד

סיוע: השתתפות בחלק מעלות ההיסעים

המסעות הפעילויות והסיוע יאושר לבתי הספר בהתאם לתכנית ובכפוף להקצאות משרד החינוך באמצעות ועדת הטיולים המחוזית.

מסעות מעצבי זהות

תכנית חינוכית ערכית לגיבוש הזהות הישראלית, יהודית, ציונית והומניסטית ולהעצמת חווית המסע המשמעותי, מסעות אלה יהוו את הטיול השנתי בשנה"ל.

"בשבילי המקורות" - מסע בעקבות התנ"ך

מסע בעקבות סיפורי התנ"ך במקום התרחשות האירועים תוך התייחסות למרחב. התלמידים יחוו באופן בלתי אמצעי את הסיפור התנ"כי דרך עיון בפרקים שונים, בדמויות ובהווי החיים של התקופה.

שכבה מטיילת: ח'-ט'

ימים: 3 ימים

סיוע: השתתפות בחלק מעלות המסע

מסע "מגלים את הארץ" - חפירות ארכיאולוגיות

מסע המשלב חפירות ארכיאולוגיות להעצמת חוויה של מסע משמעותי באתרים שונים ברחבי הארץ. תכנית המסע מתקיימת בשיתוף רשות העתיקות בחבלי הארץ השונים.

שכבה מטיילת: ט'

ימים: 3 ימים

סיוע: השתתפות בחלק מעלות ההיסעים

מסע "בשביל הסנהדרין" לכתות ט'-י'

מסע "בשביל הסנהדרין", להעמקת הזיקה של בני הנוער לארץ ומורשתה, תוך שילוב התלמידים בחפירות ארכאולוגיות בגליל. השביל מחבר את חמשת תחנות נדודי הסנהדרין בגליל התחתון לאורך 70 ק"מ מבית שערים ועד לטבריה.

שכבה מטיילת: ט' - י'

ימים: 4 - 5 ימים

סיוע: השתתפות בחלק מעלות ההיסעים

מסע 'ללעו"ל' - ללומדה לעובדה ולשומרה

מסע המשלב עבודת אדמה חקלאית ועבודות וביערות להעצמת חוויה של מסע משמעותי בחבלי הארץ השונים. תכנית המסע מתקיימת בשיתוף עם עמותת 'השומר החדש' באתרים שונים.

שכבה מטיילת : י'

ימים: 4-5 ימים

סיוע : השתתפות בחלק מעלות המסע .

"מסע ישראלי"

מסע ישראלי הינו תהליך חינוכי המתפתח לחיזוק הזהות על פני שלושה צירים מקבילים: **ציר מעגלי ההתייחסות** - שתחילתו בפרט והשתייכותו לעמו. **ציר הכרת הארץ** - שתחילתו באזור מרוחק וסופו בירושלים ו**ציר מכלול הנופאדם** - שתחילתו במסגרת נודדת במרחב טבע ונוף וסופו במרחב מיושב.

שכבה מטיילת : יא'

ימים: 6 ימים

סיוע : השתתפות בחלק מעלות המסע

"מסע "להכרת נופי הגליל/נגב"

במסגרת תכנית המסע בגליל/נגב יכירו התלמידים את הנופאדם בגליל/נגב: מורשת האדם, חלוציות, התיישבות, פיתוח ומורשת קרב. התכנית מתקיימת בשיתוף הרשות לפיתוח הגליל/נגב.

שכבה מטיילת : ז'-ח'

ימים: 2-3 ימים

סיוע : השתתפות בחלק מעלות המסע

מסע "מגלים עצמאות"

מסע ברוח מגילת העצמאות שימשיך את רצף המסעות המשמעותיים בשכבות הגיל השונות להעצמה, ליישום המיומנויות שנלמדו לאורך השנים על ידי תרגול והתנסות ופרידה ממערכת החינוך. מגילת העצמאות תשמש מצפן ערכי לתלמידים בדרכם להיות אזרחי מופ"ת (מעורבים ופעילים- תורמים) במדינה.

שכבה מטיילת : י"ב

ימים: 5 ימים

סיוע : השתתפות בחלק מעלות המסע

המסעות, הפעילויות והסיוע יאושרו לבתי הספר בהתאם לתכנית ובכפוף להקצאות משרד החינוך על ידי הממונה על של"ח וידיעת הארץ במחוז.

מנהיגות מש"צים

מנהיגות מש"צים

גולת הכותרת של של"ח בטיפוח מנהיגות צעירה בקרב התלמידים היא של מש"צים - מדריכי השל"ח הצעירים, תלמידים שבחרו לקחת חלק בפעילות זו.

מי הם המש"צים

המש"צים, הם אחד מעמודי התווך להפעלת התכנית החינוכית של של"ח לידיעת הארץ. מסגרת המש"צים נועדה לגבש שכבה איכותית, משפיעה ומובילה בקרב הנוער. המש"צים (תלמידים מחטיבות הביניים והחטיבה העליונה) פעילים בתוך בית הספר בפעילויות חברתיות שונות- ובשדה במסגרת פעילויות של"ח וידיעת הארץ.

הכשרת המש"צים לשלביה השונים והתנסותם בתפקידי מנהיגות, יקנו לבוגרים מודעות, מעורבות, אחריות אישית וציבורית, מסירות ומחויבות ערכית לעמם, ארצם ומולדתם והם יתרמו מחילם לקהילה ולחברה, בכך ישמשו דוגמה ומופת לחברייהם.

הנהגת מש"צים מחוזית

הנהגת המש"צים המחוזית, היא מסגרת המשך לפעילות המש"צים בחטיבות הביניים ובתיכון המיועדת לתלמידי כיתות י'- יב'. מסגרת זו משמשת 'בית' למש"צים אשר בבית ספרם לא מתקיימת פעילות של"ח בשכבות הגבוהות אך הם מעוניינים לתרום ולהשפיע במסגרת המנהיגות הצעירה של של"ח וידיעת הארץ.

שלב	הכשרה
פש"צים - כתה ח'	<p>הכשרה בסיסית - ראשיתה בכיתה ח' וסיומה בקורס הקיץ שבין כיתה ח' לכיתה ט',</p> <p>ההכשרה כוללת: מפגשים סדירים אחת לשבוע בביה"ס וממפגשים מחוזיים/ארציים בפרגות.</p> <p>שני כנסים: חנוכה (כוכב של"ח במדבר יהודה והנגב) ופסח (גיחה מחנאית)</p> <p>פגרת הקיץ: התנסות בהדרכה במסגרת מבצע לאומי - מצילים חיים קורס הסמכה למש"צ</p>
מש"צים - כיתה ט'	<p>פעילות שוטפת בבתי הספר - באשכולות שני כנסים: כנ"ל</p> <p>פגרת הקיץ: קורס מתקדם לפיתוח יזמות בשל"ח, בקהילה ובסביבה.</p>
הכר את עירי / הישוב שלי לכתות ד-ה'	<p>הפש"צים והמש"צים בהנחיית מורי השל"ח יוציאו לפועל סיור לכיתות ד-ה' לבתי הספר היסודיים בישוב בו הם מתגוררים.</p>
מש"צים מתקדם לבוגרי כתות ט'	<p>המשך ישיר לקורס הבסיסי והכנה לפעילות הנהגת המשצי"ם. בו ירכשו התלמידים מיומנויות חברתיות ושדאיות נוספות.</p>
קורס סיון- לבוגרי כתות י'	<p>מיומנויות סיור וניווט, הרחבת יכולות הארגון והמנהיגות וידע בתחום ידיעת הארץ ומורשת קרב.</p>
קורס הישרדות לבוגרי כיתות י"א מסע אתגרי מסכם ליישום המיומנויות	<p>שלב א' אימון המשלב חפירות ארכיאולוגיות, למידת מיומנויות שטח הנדרשות לקורס הישרדות.</p> <p>שלב ב' בניית רפסודות והשטתן לחציית הכנרת.</p> <p>שלב ג' מסע המזמן אתגר פיזי- מנטאלי הבוחן הלכה למעשה את רוחו וכוחו של האדם. במסע יישמו המש"צים את הידע, המיומנויות והניסיון אשר רכשו במהלך ההכשרות והפעילות.</p>
קורס ש"ש-ב"ש לבוגרי כתות י"ב	<p>בן בוגרי י"ב המתנדבים לשנת שרות ושרות לאומי, בעיקרם הם בוגרי הכשרות המש"צים.</p> <p>קורס הכשרה בסיסי לתפקיד המהווה כר פורה להתנסות בהיבטים פדגוגיים מיומנויות השדה ולפעילות במסגרת הוראת של"ח וידיעת הארץ והפעלת המש"צים.</p>

תכניות למפעלים ארציים ומחוזיים בשל"ח

שבוע אהבה לטבע

שבוע אהבה לטבע

במסע/בטיול שנתי/בסיור משלבים התלמידים את הפעילות התורמת במהלך הפעילות בשדה, כגון: ניקיון, פריצת ואחזקת שביל, עקירת מינים פולשים, בניית טרסות או פעילות תורמת אחרת.

של"ח בשביל ישראל

במסגרת שבוע אהבה לטבע מקיים אגף של"ח וידיעת הארץ את הפרויקט הייחודי של"ח בשביל ישראל, בו התלמידים עוסקים בלמידה על השביל ומשמעותו, בשיפוץ וסימון השביל ובניקיונו. בכך משלבים למידה והתנסות חווייתית יחד עם תרומה ערכית לסביבה.

שכבה מטיילת: ח'-י'

ימים: יום אחד במסגרת יש"מ

צעדה בעקבות שיירת הל"ה

צעדה במסלול שבו צעדו ל"ה לוחמי הפלמ"ח, בדרכם לתגבר את גוש עציון הנצור במלחמת העצמאות. במהלך הצעדה נחשפים התלמידים לסיפור האישי של הלוחמים, לאירועי התקופה ולערכי המסירות והנתינה של לוחמי התקופה ההיא. התכנית מתקיימת במסלולי סיור יום ובסיור לילה.

שכבה מטיילת: ח'-י'

ימים: יום אחד

סיוע: השתתפות בעלות היסעים רק למשתתפים בצעדת הלילה

צעדת הבקעה ב'ארץ המרדפים'

סיורים בעקבות לוחמים ולהכרת חבל ארץ המרדפים בבקעת הירדן, שלאחר מלחמת ששת הימים. בסיומם יתקיים טקס לזכרו של השר רחבעם זאבי ז"ל באנדרטת הבקעה.

שכבה מטיילת: ח'-י'

ימים: יום אחד

סיוע: השתתפות בעלות היסעים

מרוץ הר שושנים'

יום טבע ומרוץ ניווט, להתמצאות והכרת הארץ לזכרו של סגן יואב הר שושנים, שנפל בקרב עם מחבלים בלבנון בשנת תשנ"ד.

שכבה מטיילת: ח'-י'

ימים: יום אחד

סיוע: השתתפות בעלות ההיסעים

צעדת השביל
המחבר - נצר אחרון

צעדת השביל המחבר - של"ח - 'חללי נצר אחרון'

הצעדה מתקיימת בין יום הזיכרון לשואה והגבורה לבין יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, לזכרם של שורדי השואה שהיו נצר אחרון למשפחותיהם ונפלו במלחמת העצמאות ולקברותיהם אין פוקד.

האירוע המרכזי מתקיים בירושלים בין "יד ושם", דרך השביל המחבר להר הרצל. שיאו של היום בעצרת נוער מרכזית בסמוך לאנדרטת הנצר האחרון.

אירועים נוספים מתקיימים במחוזות השונים

שכבה מטיילת: ח'-י'

ימים: יום אחד

סיוע: השתתפות בעלות ההיסעים

"חידון גדולי האומה"

חידון אינטרנטי להכרת קורותיהם, מורשתם, וערכיהם של נשיאים וראשי ממשלה אשר הלכו לעולמם. מתוך כלל המשתתפים, עולות 25 כתות לגמר אשר ישתתפו בחידון 'גדולי האומה' המתקיים בירושלים וכולל סיורים ואתרים בעלי זיקה לפועלם של האישים. לשלוש הכתות הזוכות מוענק פרס.

שכבה מטיילת: ז'-ט'

ימים: יום אחד

סיוע: השתתפות בעלות ההיסעים והוזלה בעלות כניסה לאתרים ולמוזאונים

'חלוצים בעל כורחם'

סיפורן של המעברות ועיירות הפיתוח ותרומתם של העולים למדינת ישראל בראשית ימיה, יודגשו בתחקור ותייעוד של ראשוני המתיישבים שהיו מקימי ובוני העיירה להנצחת פועלם ותרומתם

בבניין הארץ. פעילות יום זה תתקיים בשילוב תרומה לקהילה ובספורים לעיירות פיתוח.

שכבה מטיילת : ז'- יב'

ימים: יום אחד

סיוע : השתתפות בעלות היסעים

תכנית להנצחת בנימין זאב הרצל

ספורים בעקבות דמותו ופעלו של הרצל. ספורים נוספים ולימוד יתקיימו לאורך השנה. שיאו של תהליך חינוכי-ערכי יתקיים ביום פטירתו, כ' בתמוז.

שכבה מטיילת : ח'-י'

ימים: יום אחד

סיוע : השתתפות בעלות היסעים

ספורים לציון יום מורשת זאב ז'בוטינסקי - של"ח

יום זה יתקיים ב"ב בטבת, יום הולדתו של זאב ז'בוטינסקי שהיה אחד מגדולי ההוגים של המחשבה והמעשה הציוני. התלמידים המשתתפים בתכנית יעברו תהליך הכנה בבית הספר והספורים יהוו את שיאו של תהליך חינוכי-ערכי.

שכבה מטיילת : ח'-י'

ימים: יום אחד

סיוע : השתתפות בעלות היסעים

הנצחת נשיאים וראשי ממשלה

התכנית החינוכית להנצחת נשיאים וראשי ממשלה מתבצעת בשיתוף משרד ראש הממשלה באמצעותה יכירו התלמידים את דמותם ופועלם של נשיאי המדינה וראשי הממשלה שהלכו לעולמם. הסירים בעקבות פועלם של הנשיאים וראשי הממשלה יהוו את שיאו של תהליך חינוכי-ערכי.

שכבה מטיילת : ח'-'י

ימים: יום אחד

סיוע : השתתפות בהיסעים השתתפות בעלות היסעים

המסעות, הפעילויות והסיוע יאושר לבתי הספר בהתאם לתכנית שתוגש לממונה של"ח וידה"א במחוז ובכפוף להקצאות משרד החינוך

פעילות של"ח ידיעת הארץ במחוזות

מפעלים ארציים
ומחוזיים

במפעלים מחוזיים ייחודיים משתתפים התלמידים במסגרת פעילויות של"ח ידיעת הארץ להעשרת חוויית הלימוד להכרת הארץ ואהבתה, תרומה לקהילה, לסביבה והחברה ולפיתוח מיומנויות.

מחוז הצפון

ניווט בירייה - סיור וניווט לזכרו של סמל ברוך בן שמעון ז"ל הנעשה בשיתוף פעולה של של"ח עם יחידת הצנחנים, בהשתתפות מאות תלמידים וחיילים, הנחלקים למסלולים בדרגות קושי שונות.

צעדת השביל המחבר - חללי נצר אחרון במחוז - "משואה לתקומה" - סיורים המתחילים במוזיאון לוחמי הגטאות והמשכה בצעידה מנהריה לשבי ציון. התלמידים פוקדים את קברי חללי "נצר אחרון" בסמוך למקומות היישוב ומשתתפים בעצרת בבית הקברות הצבאי.

של"ח בשבילי הלב - יום פעילות שיא משותף לצוותי של"ח ובתי ספר מן החינוך המיוחד. הפעילות המשותפת כוללת סיורים בהדרכת המש"צים, ארוחה משותפת וטקס סיום.

מחוז חיפה

מסע בעקבות משחררי העיר חיפה - מסע מסורתי של תלמידי העיר חיפה בעקבות הלוחמים המציין את נתיב הקרבות וסיפורי הלחימה והגבורה שהיוו חלק מהמערכה לשחרור העיר חיפה במלחמת העצמאות. במסגרת הסיורים פוגשים התלמידים את הלוחמים הוותיקים משחררי העיר. הסיורים מודרכים בידי המש"צים.

חברה ערבית

יום מורשת בחברה הערבית - יום סיור בו המש"צים במסגרת פעילות של"ח מחזקים את הזהות הקולקטיבית חברתית-תרבותית. ביום זה משתתפים נציגים מכל בתי הספר בחברה הערבית לסיור באתרים תרבותיים מייצגים. שיאו של היום בטקס מרכזי משותף.

לתת באהבה בחברה הערבית - המש"צים עורכים מבצע התרמה של דברי מאכל ביישוב שלהם במהלך חודש הראמדן, ומחלקים את מצרכי המזון לנזקקים. הפעילות מתבצעת בשיתוף הרשויות ומשרד הרווחה.

מחוז מרכז

חידון של"ח וידיעת הארץ - חידון מובנה בנושאי של"ח וידיעת הארץ המורכב מחלק עיוני וחלק מעשי ונערך בשלושה שלבים: בית ספרי, אזורי ומחוזי. מטרת החידון היא העמקת הידע אודות א"י, העצמת חוויית לימודי של"ח ויצירת גאווה בית ספרית.

ב"עין המצלמה" - של"ח במחוז המרכז מקיים תחרות צילומים כפי שנקלטו בעדשת מצלמת תלמידים במהלך פעילות של"ח והספורים בנופי הארץ.

"של"ח עם חיך מיוחד" - יום פעילות מחוזית משותפת לצוותי של"ח ובתי ספר מן החינוך המיוחד.

צעדת השביל המחבר - חללי נצר אחרון במחוז - התלמידים מסיירים באתרים המנצחים את זכר השואה, פוקדים את קברי חללי "נצר אחרון" בחלקה הצבאית בבית העלמין ברחובות ומשתתפים בטקס מחוזי.

מחוז תל אביב

של"ח בשבילי הלב - יום פעילות שיא של של"ח במחוז המשותף לצוותי של"ח ובתי ספר מן החינוך המיוחד. תלמידי החינוך המיוחד פוגשים לאורך השנה קבוצות מש"צים ובמהלך יום השיא הפעילות המשותפת כוללת סיורים בהדרכת המש"צים, ארוחה משותפת וטקס מרגש.

צעדת השביל המחבר - 'חללי נצר אחרון' במחוז - התלמידים מסיירים באתרים המנצחים את זכר השואה, פוקדים את קברי חללי "נצר אחרון" בתום הסיורים מתכנסים התלמידים לטקס זיכרון מחוזי בחלקה הצבאית בבית העלמין בקריית ענבים.

מחוז ירושלים

צעדת הל"ה - צעדה בעקבות לוחמי הל"ה בדרכם לגוש עציין. ביום נפילתם, מציין של"ח במחוז ירושלים ע"י צעדה של אלפי תלמידים במסלול יום ובמסלול לילה.

צעדת השביל המחבר - חללי נצר אחרון - צעדה מבקעת הקהילות ביד ושם להר הרצל בעקבות חללי הנצר האחרון. הצעדה מסתיימת הטקס באנדרטת הנצר האחרון בהר הרצל.

חינוך מיוחד - ימי פעילות משותפים לצוותי של"ח וחינוך מיוחד ויום פעילות שיא.

יום ההגנה י"א באדר (יום נפילת תל חי) - צעדה מהקסטל בו התחולל קרב מכריע במלחמת העצמאות להר הרצל בו קבור חוזה המדינה היהודית. יום זה בדגש חלוציות התנדבות ונתינה, החוט המקשר בין הציונות של בנימין זאב הרצל, יוסף טרומפלדור, לוחמי תש"ח והנוער של היום.

צעדה בעקבות נחמיה כהן ז"ל

נחמיה כהן ז"ל שנולד בירושלים והתחנך בה הוא החייל המעוטור ביותר בצה"ל בעל 5 עיטורים. לזכרו הוקם בשכונת אבו טור בית נחמיה מרכז ההכנה לצה"ל העירוני של ירושלים. במסלול הצעדה מבקרים בתחנות חייו בשביל הערכים המדגישים שייכות זהות אהבת הארץ ושאיפה למצוינות אישית.

מחוז הדרום

כוכב של"ח רשותי - תלמידי כיתות ט' מן העיר אשדוד מקיימים 3 ימי מסע כוכב בגליל העליון בהדרכה מלאה של מורי של"ח ומש"צים מאשדוד.

חידון הנגב - תחרות מחוזית בידיעת הארץ ובמיומנויות השל"ח במתודת מחפשים את המטמון.

של"ח מלב אל לב - פעילות של"ח בשיתוף עם החינוך המיוחד.

"נעלה לירושלים" רשותי - תלמידים מישובים שונים במחוז עולים לירושלים ומודרכים ע"י המש"צים ומורי של"ח. בסיום היום מתקיים טקס סיום רשותי.

מסע חובק ישראל לשכבה י' - מתקיים במספר בתי הספר.

צעדת השביל המחבר - חללי נצר אחרון, "משואה לתקומה" - סיורים המתחילים במוזיאון קיבוץ יד מרדכי ומשם יוצאים התלמידים לסיורים העוברים בנתיבי קרבות תש"ח ובעקבות חללי "נצר אחרון" ומסתיימים בעצרת בבית הקברות הצבאי בקיבוץ נגבה.

תכנית הליבה להכרת הארץ ואהבת מולדת

תכנית הליבה
להכרת הארץ
ואהבתה

תכנית הליבה להכרת הארץ ואהבת המולדת מסייעת לכלל מוסדות החינוך ברשות המקומית בעיצוב משותף של תהליך חינוכי מובנה המוביל את התלמידים להיכרות שיטתית עם ארץ ישראל מכיתה א' ועד י"ב.

מסלולי הסיור בתכנית מתפתחים במעגלים, מהקרוב אל הרחוק, ומותאמים לתכניות הלימודים ולסביבת מגורי התלמידים.

תכנית סיורים וטיולים זו מתבססת על העקרונות שנקבעו בחוזר מנכ"ל (טיולים - היבטים פדגוגיים-ארגוניים, בטיחותיים וביטחוניים בפעילות חוץ בית ספרית תשע"ז) (ב).

חוזר מנכ"ל
לפעילות חוץ בית
ספרית

בתי הספר יגישו, לוועדת הטיולים המחוזית, בכל שנה תכנית טיולים שנתית לכל השכבות עפ"י "תכנית הליבה להכרת הארץ ואהבתה"

טלפונים חשובים

חדר מצב טיולים 02-6222211

ממונה של"ח וידיעת הארץ ויו"ר ועדת הטיולים במחוז

מחוז	שם	טלפון	משרד
צפון	שלמה אבורמד	050-6282676	04-6500190
חיפה	גבי בן חמו	050-6282809	04-8632646
חברה ערבית	עומאר עספור	050-7872886	04-6477407
מרכז	רון כהן	050-6283420	03-6896423
ת"א	עדי אורן	050-4203856	03-6896209
ירושלים	שי בן ישראל	052-8903998	02-5601509
דרום	איציק רוס	050-62020377	08-6263132

טפסים חשובים לניהול עבודת המורה לשל"ח בבית הספר

1. דו"ח המפרט את מבנה משרת המורה לשל"ח.

יישלח לפיקוח בחתימת

המנהל/ת עם פתיחת שנה"ל

משרד החינוך
מחוז אשדוד
מנהל מפקח רג' 1000000000

המחוזות המנהלים של מחלקת הפיקוח במסגרת
תוכנית של"ח (לימודי רגילים בבית הספר)

דו"ח מבנה משרת המורה לשל"ח

שם המורה	תאריך תחילת עבודה	תאריך סיום עבודה	מספר תע"ד

מספר	שם המורה	תאריך תחילת עבודה	תאריך סיום עבודה	מספר תע"ד	סוג המשרה
1					
2					
3					
4					

מנהל מפקח רג' 1000000000

מחוז אשדוד

2. דוח פעילות ונוכחות של מורה של"ח בעבודה

א. דו"ח זה יובא לחתימת מנהל/ת ביה"ס בסימומו של כל חודש.

בחתימה מאשר/ת המנהל/ת את נכונות הפרטים הכתובים בדו"ח.

ב. 18 שעות פעילות בית ספרית בכל מחצית יוגשו על גבי טופס דיווח לאישור המפקח הממונה על של"ח במחוז בהתאם לתכנית השנתית של צוות של"ח בבית הספר

משרד החינוך והרווחה
מנהל מחוז
מנהל בית ספר

דו"ח פעילות (תלמידים) של מורה של"ח בכיתה

שם המורה: _____

מספר הכיתה: _____

תאריך: _____

המורה מפרט את שעות הפעילות והנוכחות של תלמידי השל"ח בכיתה במהלך החודש.

אשלתו

gov

3. ביטול/דחייה של יציאת סוּר.

דו"ח זה יובא לחתימת מנהל/ת ביה"ס במקרה של ביטול/דחייה של יציאת סוּר.
בחתימה מאשר/ת המנהל/ת את נכונות הפרטים הכתובים.

תאריך:

מס' תיק:
מס' תיק:

מס' תיק:

מס' תיק:

מס' תיק:

מס' תיק:

מס' תיק:

מס' תיק:

מס' תיק:

מס' תיק:

טפסי עזר למנהל טיול

כל הטפסים הרלוונטיים לקיום טיול במערכת החינוך נמצאים בחוזר המנכ"ל. **טיולים ופעילות חוץ בית ספרית** - הוראות קבע תשעו/7(ב) 33-6.2 היבטים פדגוגיים, ארגוניים, בטיחותיים וביטחוניים בטיולים ובפעילות חוץ בית-ספרית

סוף דבר

”ידעת הארץ דורשת שילוב
הענפים השונים לתוצרת מיוחדת
שבה בולט הקשר ההדדי בין הענפים
העוזר להבנת כל החזיונות שבארץ,
עברה וגורלה ההיסטורי
המדיני, הכלכלי והתרבותי ”

[יוסף ברסלבסקי 1925]

